

วิธีทำ

เนื่องจากจุด $x = 0$ เป็นจุดเอกฐานปกติของสมการ (16)

ให้ผลเฉลยอยู่ในรูป

$$y = \sum_{n=0}^{\infty} a_n x^{n+r}$$

ในที่นี้

$$xP(x) = \frac{1}{2} + \frac{1}{2}x \Rightarrow p_0 = \frac{1}{2}, p_1 = \frac{1}{2}, p_2 = p_3 = \dots = 0$$

$$x^2Q(x) = \dots \Rightarrow q_0 = 0, q_1 = -1, q_2 = q_3 = \dots = 0$$

จากสมการดัชนี (12)

$$F(r) = r^2 + (p_0 - 1)r + q_0 = 0$$

$$r^2 + \left(\frac{1}{2} - 1\right)r = 0$$

$$r\left(r - \frac{1}{2}\right) = 0$$

$$r = 0, \frac{1}{2}$$

ให้ $r_1 = \frac{1}{2}$, $r_2 = 0$ โดยที่ $r_1 \neq r_2$ และ $r_1 - r_2 \neq N$

จากสมการสูตรเวียนบังเกิด (13)

$$a_n = - \sum_{k=0}^{n-1} \frac{[(r+k)p_{n-k} + q_{n-k}]}{F(n+r)} a_k, \quad n \geq 1$$

จะได้

$$a_n(r) = - \frac{[(r+n-1)p_1 + q_1]}{F(n+r)} a_{n-1} \dots (17)$$

แทนค่า $r = r_1 = \frac{1}{2}$ และ $p_1 = \frac{1}{2}$, $q_1 = -1$

$$\begin{aligned}
 a_n \left(\frac{1}{2} \right) &= \frac{-\left[\left(\frac{1}{2} + n - 1 \right) \frac{1}{2} - 1 \right]}{F\left(n + \frac{1}{2}\right)} a_{n-1} \\
 &= \frac{-\left[\frac{1}{2} \left(n - \frac{1}{2} \right) - 1 \right]}{\left(n + \frac{1}{2} \right)^n} a_{n-1} \\
 &= -\frac{(2n-5)}{2n(2n+1)} a_{n-1}
 \end{aligned}$$

แทนค่า $n = 1, 2, 3, \dots$

$$a_1 = -\frac{(-3)a_0}{2 \cdot 3}$$

$$a_2 = -\frac{(-1)a_1}{4 \cdot 5}$$

$$a_3 = -\frac{(1)a_2}{6 \cdot 7}$$

$$a_n = -\frac{(2n-5)a_{n-1}}{2n(2n+1)}$$

ซึ่งคูณกัน จะได้

$$\begin{aligned}
 a_n &= \frac{(-1)^n [(-3)(-1)(1)\dots(2n-5)] a_0}{[2 \cdot 4 \cdot 6 \dots 2n][3 \cdot 5 \cdot 7 \dots (2n+1)]} \\
 &= \frac{(-1)^n 3a_0}{2^n n! (2n-3)(2n-1)(2n+1)}
 \end{aligned}$$

ดังนั้น $y_1 = x^{1/2} + a_0 \sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^n 3x^{n+1/2}}{2^n n! (2n-3)(2n-1)(2n+1)}$

ทำนองเดียวกัน $r = r_2 = 0$ จากสมการ (17) แต่ให้ b_n แทน a_n

$$b_n(0) = \frac{-[0 + n - 1] \frac{1}{2}}{n(n - \frac{1}{2})} b_{n-1}, \quad n \geq 1$$

$$= -\frac{(n-3)}{2n(n-1)} b_{n-1}$$

แทนค่า $n = 1, 2, 3, \dots$

$$b_1 = -\frac{(-2)b_0}{1 \cdot 1}$$

$$b_2 = -\frac{(-1)b_1}{2 \cdot 3}$$

$$b_3 = -\frac{(0)b_2}{3 \cdot 5} = 0$$

$$b_n = -\frac{(n-3)b_{n-1}}{2n(n-1)}$$

ซึ่ง $b_n = 0$ สำหรับ $n \geq 3$ ดังนั้น

$$y_2(x) = b_0 \left(1 + 2x + \frac{1}{3}x^2 \right)$$

แบบฝึกหัดที่ 8.4

จงหาผลเฉลยในรูปอนุกรมรอยจุดกำเนิด

1. $2x(x+1)y'' + 3(x+1)y' - y = 0$

2. $4x^2y'' + 4xy' + (4x^2 - 1)y = 0$

3. $4xy'' + 3y' + 3y = 0$

4. $2xy'' + 5(1-2x)y' - 5y = 0$

5. $3xy'' + (2-x)y' - 2y = 0$

6. $3x^2y'' + xy' - (1+x)y = 0$

7. $2x^2y'' + x(4x-1)y' + 2(3x-1)y = 0$

คำตอบ

$$1. \quad y_1 = 1 + \sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^{n+1} x^n}{4n^2 - 1} ; \quad y_2 = x^{-1/2} + x^{1/2}$$

$$2. \quad y_1 = (\sin x)/\sqrt{x} ; \quad y_2 = (\cos x)/\sqrt{x}$$

$$3. \quad y_1 = x^{1/4} + \sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-3)^n x^{n+1/4}}{n!5.9.13\dots(4n+1)} ; \quad y_2 = 1 + \sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-3)^n x^n}{n!3.7.11\dots(4n-1)}$$

$$4. \quad y_1 = 1 + 3 \sum_{n=1}^{\infty} \frac{5^n x^n}{n!(2n+1)(2n+3)} ; \quad y_2 = x^{-3/2} + 10x^{-1/2}$$

$$5. \quad y_1 = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{(3n+4)x^{n+1/3}}{4 \cdot 3^n n!} ; \quad y_2 = 1 + \sum_{n=1}^{\infty} \frac{(n+1)x^n}{2.5.8\dots(3n-2)}$$

$$6. \quad y_1 = x + \sum_{n=1}^{\infty} \frac{x^{n+1}}{n!7.10.13\dots(3n+4)} ;$$

$$y_2 = x^{-1/3} + \sum_{n=1}^{\infty} \frac{x^{n-1/3}}{n!(-1).2.5\dots(3n-4)}$$

$$7. \quad y_1 = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{(-1)^n 2^n x^{n+2}}{2^n n!} = x^2 e^{-2x} ;$$

$$y_2 = x^{-1/3} + \sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^n 4^n x^{n-1/2}}{(-3)(-1).1\dots(2n-5)}$$

8.5 ผลเฉลยรอบจุดเอกฐาน 2

ในหัวข้อที่ผ่านมา ได้พิจารณาการหาผลเฉลยของสมการรอบจุดเอกฐานกรณีทั่วไป สำหรับหัวข้อนี้จะพิจารณาต่อถึงกรณีเฉพาะที่เป็นข้อยกเว้นจากหัวข้อที่แล้ว

กรณีรากสมการดัชนีเท่ากัน ($r_1 = r_2$)

จากสมการ

$$y'' + P(x)y' + Q(x)y = 0 \quad \dots(1)$$

สมมติให้ผลเฉลย

$$y = \sum_{n=0}^{\infty} a_n x^{n+r} \quad \dots(2)$$

แทนในสมการ (1) จะได้รูปแบบดังนี้ (ตามสมการ (9) หัวข้อ 8.4)

$$\sum_{n=0}^{\infty} [(n+r)(n+r-1)a_n + \sum_{k=0}^{\infty} \{(k+r)p_{n-k} + q_{n-k}\} a_k] x^{n+r-2} = 0$$

หรือ

$$[r(r-1) + rp_0 + q_0] a_0 x^{r-2} + \sum_{n=1}^{\infty} [(n+r)(n+r-1)a_n + \sum_{k=0}^{\infty} \{(k+r)p_{n-k} + q_{n-k}\} a_k] x^{n+r-2} = 0$$

$$\text{หรือ } a_0 F(r) x^{r-2} + \sum_{n=1}^{\infty} [a_n F(r+n) + \sum_{k=0}^{\infty} \{(r+k)p_{n-k} + q_{n-k}\} a_k] x^{r+n-2} = 0 \quad \dots(3)$$

$$\text{โดย } F(r) = r(r-1) + p_0 r + q_0 \quad \dots(4)$$

ถ้ารากของสมการดัชนีเท่ากัน $= r_1$ เราได้ผลเฉลยหนึ่งในรูปแบบสมการ (2) โดยที่ a_n หาจากการให้ ส.ป.ส. ในอนุกรมตามสมการ (3) เป็นศูนย์ นั่นคือ

$$a_n(r) = - \frac{\sum_{k=0}^{\infty} [(r+k)p_{n-k} + q_{n-k}] a_k}{F(r+n)}, \quad n \geq 1 \quad \dots(5)$$

ตั้งน เมื่อแทน

$$y = \sum_{n=0}^{\infty} a_n(r)x^{n+r}$$

ในสมการ (1) จะได้

$$L[y] = a_0 x^{r-2} F(r) \quad \dots\dots(6)$$

เมื่อ $L = D^2 + P(x)D + Q(x)$

เนื่องจาก $F(r)$ ให้รากซ้ำกัน $= r_1$ ดังนั้น $F(r)|_{r=r_1} = (r - r_1)^2 = 0$

และซึ่งกว่านั้น $F'(r)|_{r=r_1} = 2(r - r_1) = 0$ ด้วย

หาอนุพันธ์สมการ (6) เทียบกับ r

$$\begin{aligned} \frac{\partial}{\partial r} L[y] &= L \left(\frac{\partial y}{\partial r} \right) = \frac{\partial}{\partial r} [a_0 x^{r-2} F(r)] \\ &= a_0 x^{r-2} F'(r) + a_0 F(r) x^{r-2} \ln x \quad \dots\dots(7) \end{aligned}$$

แสดงว่า เมื่อให้ $r = r_1$ จะได้ $L \left(\frac{\partial y}{\partial r} \right) = 0$ นั่นคือ

ผลเฉลยที่สองคือ

$$\begin{aligned} y_2(x) &= \frac{\partial}{\partial r} [y(x, r)] \Big|_{r=r_1} - \frac{\partial}{\partial r} (x^r [a_0 + \sum_{n=1}^{\infty} a_n(r)x^n]) \Big|_{r=r_1} \\ &= (x^{r_1} \ln x) [a_0 + \sum_{n=1}^{\infty} a_n(r_1)x^n] + x^{r_1} \sum_{n=1}^{\infty} a'_n(r_1)x^n \\ &= y_1(x) \ln x + x^{r_1} \sum_{n=1}^{\infty} a'_n(r_1)x^n \quad \dots\dots(8) \end{aligned}$$

โดยที่ $a'_n(r_1) = \frac{da_n}{dr} \Big|_{r=r_1}$ และ $a_n(r)$ เป็นไปตามสมการ (5) การคำนวณ

$a'_n(r)$ จะสะดวกยิ่งขึ้น ถ้าใช้ความรู้ต่อไปนี้

$$\text{กำหนดให้ } f(x) = (m_1 x + a_1)^{b_1} (m_2 x + a_2)^{b_2} \dots (m_n x + a_n)^{b_n} \quad \dots\dots(9)$$

เมื่อ a_i, b_i และ m_i เป็นค่าคงตัว

$$\ln f(x) = b_1 \ln(m_1 x + a_1) + b_2 \ln(m_2 x + a_2) + \dots + b_n \ln(m_n x + a_n)$$

หาอนุพันธ์

$$\frac{1}{f(x)} f'(x) = \frac{m_1 b_1}{m_1 x + a_1} + \frac{m_2 b_2}{m_2 x + a_2} + \dots + \frac{m_n b_n}{m_n x + a_n}$$

นั่นคือ

$$f'(x) = f(x) \left(\frac{m_1 b_1}{m_1 x + a_1} + \frac{m_2 b_2}{m_2 x + a_2} + \dots + \frac{m_n b_n}{m_n x + a_n} \right) \dots (10)$$

เช่น $y = \frac{x^2(x+1)}{(4x-1)^3(7x+2)^6}$
 $= x^2(x+1)(4x-1)^{-3}(7x+2)^{-6}$

ดังนั้น

$$y' = y \left(\frac{2}{x} + \frac{1}{x+1} - \frac{12}{4x-1} - \frac{42}{7x+2} \right)$$

ทฤษฎีบท

ถ้า $x = x_0$ เป็นจุดเอกฐานปกติของสมการ (1) และถ้ารากของสมการดัชนีเท่ากันนั้นคือ $r_1 = r_2$ แล้ว ผลเฉลยทั้งสองของสมการ (1) คือ

$$y_1(x) = |x - x_0|^{r_1} \left[a_0 + \sum_{n=1}^{\infty} a_n (r_1)(x - x_0)^n \right] \dots (11)$$

และ

$$y_2(x) = y_1(x) \ln(x - x_0) + |x - x_0|^{r_1} \sum_{n=1}^{\infty} b_n (r_1)(x - x_0)^n \dots (12)$$

ตัวอย่างที่ 1

จงหาผลเฉลยในรูปอนุกรมรอบจุดกำเนิดของสมการ

$$x^2 y'' + 3xy' + (1 - 2x)y = 0$$

วิธีทำ

ในที่นี้ $P(x) = \frac{3}{x}$, $Q(x) = \frac{1 - 2x}{x^2}$

ดังนั้น $p_0 = 3$, $q_0 = 1$, $p_1 = 0$, $q_1 = -2$

จากสมการดังนี้ คือ

$$F(r) = r^2 + (p_0 - 1)r - q_0 = 0$$

จะได้ $r^2 + 2r + 1 = 0$

$$r = -1, -1$$

จากสูตรเวียนบังเกิด

$$a_n = - \sum_{k=0}^{\infty} \frac{[(r+k)p_{n-k} + q_{n-k}]}{F(n+r)} a_k, \quad n \geq 1$$

จะได้

$$\begin{aligned} a_n(r) &= - \frac{[(r+n-1)p_1 + q_1]}{F(n+r)} a_{n-1} \\ &= \frac{2a_{n-1}}{(n+r+1)^2}, \quad n \geq 1 \end{aligned}$$

แทนค่า $n = 1, 2, 3, \dots$

$$a_1(r) = \frac{2a_0}{(r+2)^2}$$

$$a_2(r) = \frac{2a_1}{(r+3)^2}$$

⋮
⋮

$$a_n(r) = \frac{2^n a_{n-1}}{(n+r+1)^2}$$

โดยการคูณกันจะได้

$$a_n(r) = \frac{2^n a_0}{[(r+2)(r+3)\dots(r+n+1)]^2} \quad \dots(13)$$

$$a_n(-1) = \frac{2^n}{(n!)^2} a_0$$

จาก $y_1(x, r) = a_0 x^r + \sum_{n=1}^{\infty} a_n(r) \cdot x^{n+r} \quad \dots(14)$

ดังนั้น

$$y_1(x) = y(x, r) \Big|_{r=-1}$$

$$= a_0 x^{-1} + \sum_{n=1}^{\infty} a_0 \frac{2^n x^{n-1}}{(n!)^2} \quad \dots\dots(15)$$

หาอนุพันธ์สมการ (13) โดยใช้ผลจากสมการ (10)

$$a'_n(r) = -2 a_n(r) \left(\frac{1}{r+2} + \frac{1}{r+3} + \dots + \frac{1}{r+n+1} \right)$$

$$a'_n(-1) = -2 \cdot \frac{2^n}{(n!)^2} a_0 \left(1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \dots + \frac{1}{n} \right)$$

$$= - \frac{2^{n+1}}{(n!)^2} a_0 \left(1 + \frac{1}{2} + \frac{2}{3} + \dots + \frac{1}{n} \right)$$

เนื่องจาก $1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \dots + \frac{1}{n} = \sum_{k=1}^{\infty} \frac{1}{k}$

เป็นอนุกรมฮาร์โมนิก ให้ $H_n = \sum_{k=1}^{\infty} \frac{1}{k}$

$$a'_n(-1) = - \frac{2^{n+1}}{(n!)^2} a_0 H_n$$

และ

$$y_2(x) = y_1 \ln x - \sum_{n=1}^{\infty} a_0 \frac{2^{n+1} H_n x^{n-1}}{(n!)^2} \quad \dots\dots(16)$$

หรือเราอาจจะหา $y_2(x)$ ได้อีกวิธีคือ

$$\text{ให้ } y_2 = y_1 \ln x + \sum_{n=1}^{\infty} b_n x^{n-1} \quad \dots\dots(17)$$

$$y'_2 = y'_1 \ln x + x^{-1} y_1 + \sum_{n=1}^{\infty} (n-1) b_n x^{n-2}$$

$$y_2'' = y_1'' \ln x + 2x^{-1}y_1' - x^{-2}y_1 + \sum_{n=1}^{\infty} (n-1)(n-2)b_n x^{n-3}$$

แทนในสมการโฮโมจี จะได้

$$\begin{aligned} [x^2 y_1'' + 3xy_1' + (1-2x)y_1] \ln x + 2y_1 + 2xy_1' + \sum_{n=1}^{\infty} (n-2)(n-1)b_n x^{n-1} \\ + \sum_{n=1}^{\infty} 3(n-1)b_n x^{n-1} + \sum_{n=1}^{\infty} b_n x^{n-1} - 2 \sum_{n=1}^{\infty} b_n x^n = 0 \end{aligned}$$

แต่ $x^2 y_1'' + 3xy_1' + (1-2x)y_1 = 0$ ดังนั้น

$$2y_1 + 2xy_1' + b_1 + \sum_{n=2}^{\infty} (n^2 b_n - 2b_{n-1})x^{n-1} = 0$$

แทนค่า $y_1(x)$ จากสมการ (15) ให้ $a_0 = 1$

$$\begin{aligned} 2x^{-1} + 2 \sum_{n=1}^{\infty} \frac{n \cdot n^{-i}}{(n!)^2} - 2x^{-1} + 2 \sum_{n=1}^{\infty} \frac{2^n (n-1)x^{n-1}}{(n!)^2} \\ + b_1 + \sum_{n=2}^{\infty} (n^2 b_n - 2b_{n-1})x^{n-1} = 0 \end{aligned}$$

หรือ

$$b_1 + 4 + \sum_{n=2}^{\infty} [n^2 b_n - 2b_{n-1} + \frac{n \cdot 2^{n+1}}{(n!)^2}] x^{n-1} = 0$$

โดยเทียบ ส.พ.ส. จะได้

$$b_1 = -4$$

$$b_n = (2b_{n-1} - \frac{n \cdot 2^{n+1}}{n!^2}) / n^2, \quad n > 2$$

ซึ่งเป็นเวกเตอร์ที่จะหารูปแบบปิดของ b_n เหมือนในสมการ (16)
แทนค่า b_n ในสมการ (17) ก็จะได้ผลเฉลย y_2 เช่นเดียวกัน

กรณีรากสมการต่างกันเป็นจำนวนเต็ม ($r_1 - r_2 = N$)
ผลเฉลยที่หนึ่ง เราสามารถหาได้ตามปกติ จาก

$$y = \sum_{n=0}^{\infty} a_n x^{n+r}$$

ส่วนผลเฉลยที่สองเราจะใช้วิธีการคล้ายกับกรณีรากสมการต้นนี้เหมือนกันแต่มีรายละเอียดมากกว่า
ดังนี้

จากสมการ (3), (4), (5) และ (6) ที่กล่าวมาแล้ว ทราบว่า

$$a_n(r) = - \frac{\sum_{k=0}^{\infty} [(r+k)p_{n-k} + q_{n-k}] a_k}{F(r+n)}, \quad n \geq 1 \quad \dots\dots(5)$$

$$L[y] = [D^2 + P(x)D + Q(x)]y = a_0 x^{r-2} F(r) \quad \dots\dots(6)$$

ถ้าเราให้ $y_2 = \sum_{n=0}^{\infty} a_n x^{r_2+n}$

เนื่องจาก $F(r) = (r - r_1)(r - r_2)$
ฉะนั้น $F(r + N) = (r + N - r_1)(r + N - r_2)$
 $= (r - r_2)(r + N - r_2)$
 $= 0$ เมื่อ $r = r_2$

แสดงว่าเมื่อ $n = N$ เราไม่สามารถหา $a_N(r_2)$ ได้
เราจะหาได้แค่

$a_1(r_2), a_2(r_2), \dots, a_{N-1}(r_2)$
เพื่อที่จะแก้ปัญหา พิจารณาวามือของสมการ (5) ถ้าตัวเศษมีพจน์ $r - r_2$ จะทำให้ตัด
ทอนกับตัวส่วนใน $F(r + N)$ เราก็จะหา $a_N(r_2)$ ได้ตามปกติจากสมการ (5) และจะทำ
ให้ได้ ส.ป.ส. ตัวต่อไปคือ

$$a_{N+1}(r_2), a_{N+2}(r_2), \dots$$

ฉะนั้น ถ้าเราเลือก $a_0 = r - r_2$ (เพราะว่า a_0 เป็นค่าตามใจชอบ)

ซึ่งค่า a แต่ละค่าจะขึ้นกับ a_0 ทำให้ตัวเศษในสมการ (5) มีตัวประกอบ $r - r_2$ ไปตัด
ทอนกับตัวส่วน

ดังนั้น ให้ $y = \sum_{n=0}^{\infty} a_n(r)x^{n+r}$ โดย $a_0(r) = r - r_2$

จะได้ $L[y] = (r - r_2)x^{r-2} F(r)$

ฉะนั้น $\frac{\partial}{\partial y} L[y] = L\left(\frac{\partial}{\partial r}\right)$

$$= F(r)x^{r-2} + (r - r_2)[F'(r) + (\ln x)F(r)]x^{r-2}$$

นั่นคือ ผลเฉลยที่สองคือ

$$y_2(x) = \left. \frac{\partial y(x, r)}{\partial r} \right|_{r=r_2}$$

มีรูปแบบเป็น

$$y_2(x) = x^{r_2} \sum_{n=0}^{\infty} a'_n(r_2)x^n + (\ln x)x^{r_2} \sum_{n=0}^{\infty} a_n(r_2)x^n$$

เมื่อ $a_0(r_2) = 1$

$$a_n(r_2) = \left. \frac{d}{dr} [(r - r_2)a_n(r)] \right|_{r=r_2} ; n = 1, 2, 3, \dots$$

แต่ $a_0(r) = r - r_2$ ดังนั้น

$$a_0(r_2) = a_1(r_2) = \dots = a_{N-1}(r_2) = 0$$

ซึ่งทำให้อนุกรม $x^{r_2} \sum_{n=0}^{\infty} a_n(r_2)x^n$ เริ่มต้นจาก x^N นั่นคือ

$$x^{r_2} \sum_{n=0}^{\infty} a_n(r_2)x^n = x^{r_2+N} \sigma(x)$$

$$= x^{r_1} \sigma(x) = ay_1(x)$$

เมื่อ $\sigma(x)$ เป็นอนุกรมกำลัง และ

$$a = \lim_{r \rightarrow r_2} (r - r_2) a_N(r)$$

เพราะฉะนั้น

$$y_2(x) = x^{r_2} \sum_{n=0}^{\infty} a_n(r_2) x^n + a y_1(x) \ln x$$

$$a_0(r_2) = 1$$

$$a_n(r_2) = \frac{d}{dr} [(r - r_2) a_n(r)] \Big|_{r=r_2} ; n = 1, 2, 3, \dots$$

$$a = \lim_{r \rightarrow r_2} (r - r_2) a_N(r)$$

ทฤษฎีบท

ถ้า $x = x_0$ เป็นจุดเอกฐานปกติของสมการ (1) และถ้ารากของสมการดัชนีต่างกันเป็นจำนวนเต็มบวก นั่นคือ $r_1 - r_2 = N$ แล้ว ผลเฉลยทั้งสองของสมการ (1) คือ

$$y_1(x) = |x - x_0|^{r_1} \left[a_0 + \sum_{n=1}^{\infty} a_n(r_1) (x - x_0)^n \right]$$

และ

$$y_2(x) = a y_1(x) \ln |x - x_0| + |x - x_0|^{r_2} \left[1 + \sum_{n=1}^{\infty} c_n(r_2) x^n \right]$$

ตัวอย่างที่ 2

$$\text{จงแก้สมการ } x(1-x)y'' - (1+3x)y' - y = 0 \quad \dots\dots(18)$$

รอบจุดเอกฐานปกติ $x = 0$

วิธีทำ

$$\text{ให้ } y = \sum_{n=0}^{\infty} a_n x^{n+r}$$

$$y' = \sum_{n=0}^{\infty} (n+r) a_n x^{n+r-1}$$

$$y'' = \sum_{n=0}^{\infty} (n+r)(r+r-1) a_n x^{n+r-2}$$

แทนในสมการ (18) จะได้

$$(x-x^2) \sum_{n=0}^{\infty} (n+r)(n+r-1) a_n x^{n+r-2} - (1+3x) \sum_{n=0}^{\infty} (n+r) a_n x^{n+r-1} - \sum_{n=0}^{\infty} a_n x^{n+r} = 0$$

$$\sum_{n=0}^{\infty} (n+r)(n+r-1) a_n x^{n+r-1} - \sum_{n=0}^{\infty} (n+r)(n+r-1) a_n x^{n+r} - \sum_{n=0}^{\infty} (n+r) a_n x^{n+r-1}$$

$$- 3 \sum_{n=0}^{\infty} (n+r) a_n x^{n+r} - \sum_{n=0}^{\infty} a_n x^{n+r} = 0$$

$$\sum_{n=0}^{\infty} (n+r)(n+r-1) a_n x^{n+r-1} - \sum_{n=0}^{\infty} [(n+r)(n+r-1) + 3(n+r) + 1] a_n x^{n+r} = 0$$

$$| n+r-1 = n+r$$

$$\sum_{n=-1}^{\infty} (n+r+1)(n+r-1) a_{n+1} x^{n+r} - \sum_{n=0}^{\infty} [(n+r)(n+r-1) + 3(n+r) + 1] a_n x^{n+r} = 0$$

$$r(r-2) a_0 x^{r-1} + \sum_{n=0}^{\infty} \{ (n+r+1)(n+r-1) a_{n+1} - [(n+r)(n+r-1) + 3(n+r) + 1] a_n \} x^{n+r} = 0$$

เทียบ ส.พ.ส. เลขชี้กำลังต่ำสุด จะได้

$$\text{สมการดัชนี } r(r-2) = 0$$

$$r = 0, 2$$

$$r_1 - r_2 = 2 - 0 = 2 = N$$

เทียบ ส.ป.ส. ของ x^{n+r} จะได้

$$(n+r+1)(n+r-1)a_{n+1} - [(n+r)(n+r+2)+1]a_n = 0$$

หรือ

$$(n+r+1)(n+r-1)a_{n+1} - (n+r+1)^2 a_n = 0$$

$$(n+r-1)a_{n+1} - (n+r+1)a_n = 0 \quad \dots(19)$$

$$a_{n+1} = \frac{(n+r+1)a_n}{n+r-1} ; n = 0, 1, 2, \dots$$

แทนค่า $n = 0, 1, 2, \dots$ จะได้

$$a_1 = \frac{r+1}{r-1} a_0$$

$$a_2 = \frac{r+2}{r} a_1$$

$$a_3 = \frac{(r+3)}{r+1} a_2$$

.

.

$$a_n = \frac{(n+r)}{(n+r-2)} a_{n-1}$$

โดยการคูณกัน จะได้

$$a_n = \frac{(r+1)(r+2)(r+3)\dots(n+r)a_0}{(r-1)r(r+1)\dots(n+r-2)}$$

เพราะฉะนั้น

$$y = \sum_{n=0}^{\infty} a_n x^{n+r}$$

$$y = a_0 x^r \left[1 + \sum_{n=1}^{\infty} \frac{(r+1)(r+2)\dots(n+r)}{(r-1)r\dots(n+r-2)} a_0 x^n \right]$$

$$= a_0 x^r \left[1 + \frac{r+1}{r-1} x + \frac{(r+1)(r+2)}{(r-1)r} x^2 + \frac{(r+1)(r+2)(r+3)}{(r-1)r(r+1)} x^3 + \dots \right]$$

.....(20)

แทน $r = 2$ จะได้

$$y_1 = a_0 x^2 \left[1 + 3x + \frac{3 \cdot 4}{1 \cdot 2} x^2 + \frac{3 \cdot 4 \cdot 5}{1 \cdot 2 \cdot 3} x^3 + \dots \right] \quad \dots (21)$$

ถ้าให้ $r = 0$ ส.ป.ส. ของ x^2 จะหาค่าไม่ได้

ดังนั้น ให้ $a_0 = (r - r_2) = r - 0$

จากสมการ (20) จะได้

$$y = x^r \left[r + \frac{r(r+1)}{r-1} x + \frac{(r+1)(r+2)}{r-1} x^2 + \frac{(r+1)(r+2)(r+3)}{(r-1)(r+1)} x^3 + \dots \right] \quad \dots (22)$$

แทนค่า $r = 0$ ในสมการ (22) จะได้

$$\begin{aligned} \bar{y} &= \left[-1 \cdot 2 x^2 - 2 \cdot 3 x^3 - \frac{2 \cdot 3 \cdot 4}{2} x^4 + \dots \right] \\ &= -2x^2 \left[1 + 3x + \frac{3 \cdot 4 x^2}{2} + \dots \right] \end{aligned}$$

ซึ่งจะพบว่า $y_1 = \bar{y}$ เมื่อ $a_0 = -2$

แสดงว่า y_1 และ $\bar{y}$ ไม่เป็นอิสระเชิงเส้นกัน

ดังนั้นต้องหาอีกผลเฉลยหนึ่งซึ่งเป็นอิสระเชิงเส้นกัน และเราทราบว่า $\left. \frac{\partial y}{\partial r} \right|_{r=0}$

จะเป็นอีกผลเฉลยหนึ่ง

จากสมการ (22) จะได้

$$\begin{aligned} y_2 = \left. \frac{\partial y}{\partial r} \right|_{r=0} &= (\ln x) \bar{y} + (1 - x - 5x^2 \dots) \\ &= (\ln x) y_1 + (1 - x - 5x^2 \dots) \end{aligned}$$

ผลเฉลยทั่วไปของสมการ (18) คือ

$$y = c_1 y_1 + c_2 y_2$$

ตัวอย่างที่ 3 จงหาผลเฉลยของสมการ

$$x^2 y'' + x(1-x)y' - (1+3x)y = 0$$

รอบจุดเอกฐานปกติ $x = 0$

วิธีทำ ในที่นี้ $P(x) = 1 - x$ และ $Q(x) = -1 - 3x$

ดังนั้น $p_0 = 1$, $p_1 = -1$ และ $q_0 = -1$, $q_1 = -3$

จากสมการต้นนี้ $F(r) = r(r - 1) + p_0 r + q_0 = 0$

$$r(r - 1) + r - 1 = 0$$

$$r^2 - r + r - 1 = 0$$

$$r_1 = 1, r_2 = -1$$

จะพบว่า $r_1 - r_2 = N = 2$ ซึ่งเป็นจำนวนเต็มบวก

สูตรเวียนบังเกิด คือ

$$a_n(r) = - \frac{\sum_{k=0}^{n-1} [(r+k)p_{n-k} + q_{n-k}] a_k}{F(r+n)}, \quad n \geq 1$$

$$= - \frac{(r+n-1)p_1 + q_1}{(r+n)(r+n-1)(r+n) - 1} a_{n-1}$$

$$= - \frac{-(r+n-1) - 3}{(r+n)(r+n-1) + r + n - 1} a_{n-1}$$

$$= \frac{n+r+2}{(r+n+1)(r+n-1)} a_{n-1}, \quad n \geq 1$$

แทนค่า $n = 1, 2, 3, \dots$

$$a_1(r) = \frac{(r+3)a_0}{(r+2)r}$$

$$a_2(r) = \frac{(r+4)a_1}{(r+3)(r+1)}$$

$$a_3(r) = \frac{(r+5)a_2}{(r+4)(r+2)}$$

.

.

$$a_n(r) = \frac{(n+r+2)}{(r+n+1)(r+n-1)} a_{n-1}$$

โดยการคูณกันจะได้

$$a_n(r) = \frac{(r+3)(r+4)(r+5)\dots(r+n+2)a_0}{(r+2)(r+3)(r+4)\dots(r+n+1) \cdot r(r+1)(r+2)\dots(r+n-1)}$$

$$= \frac{(r+n+2)a_0}{(r+2)[r(r+1)(r+2)\dots(r+n-1)]}$$

แทนค่า $r = r_1 = 1$

$$a_n(1) = \frac{(n+3)a_0}{3[1.2.3\dots n]} = \frac{(n+3)a_0}{3n!}$$

ดังนั้น สำหรับ $a_0 = 1$ จะได้

$$y_1(x) = |x|(1 + \sum_{n=1}^{\infty} \frac{(n+3)}{3n!} x^n)$$

$$a = \lim_{r \rightarrow r_2} (r - r_2) a_N(r)$$

$$= \lim_{r \rightarrow -1} (r+1) a_2(r)$$

$$= \lim_{r \rightarrow -1} \frac{(r+1)(r+4)(r+3)}{(r+3)(r+1)(r+2)r}$$

$$= -3$$

$$c_n(r_2) = \frac{d}{dr} [(r - r_2) a_n(r)] \Big|_{r=r_2} ; n = 1, 2, 3, \dots$$

$$= \lim_{r \rightarrow -1} \frac{d}{dr} (r+1) \frac{(r+n+2)}{(r+2)[r(r+1)(r+2)\dots(r+n-1)]}$$

ใช้ผลของสมการ (10)

$$c_n(-1) = \lim_{r \rightarrow -1} \frac{(r+n+2)}{(r+2)r(r+2)\dots(r+n-1)} \left[\frac{1}{r+n+2} - \frac{1}{r+2} - \frac{1}{r} - \frac{1}{r+2} \dots - \frac{1}{r+n-1} \right]$$

$$= \frac{(n+1)}{1(-1)1.2\dots(n-2)} \left[\frac{1}{n+1} - \frac{1}{1} - \frac{1}{-1} - \frac{1}{1} - \frac{1}{2} \dots - \frac{1}{n-2} \right]$$

$$= \frac{(n+1)}{(-1)(n-2)!} \left[\frac{1}{n+1} - \left(1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \dots + \frac{1}{n-2} \right) \right]$$

$$= \frac{-(n+1)}{(n-2)!} \left[\frac{1}{n+1} - H_{n-2} \right]$$

$$= - \left[\frac{1 - (n+1)H_{n-2}}{(n-2)!} \right] \quad n = 3, 4, 5, \dots$$

โดย

$$\begin{aligned} c_1(-1) &= \frac{d}{dr} [(r+1)a_1(r)] \Big|_{r=r_2} = \frac{d}{dr} \frac{(r+1)(r+3)}{(r+2)r} \Big|_{r=-1} \\ &= \lim_{r \rightarrow -1} \left[\frac{1}{r+1} + \frac{1}{r+3} - \frac{1}{r+2} - \frac{1}{r} \right] \frac{(r+1)(r+3)}{(r+2)r} \\ &= -2 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} c_2(-1) &= \frac{d}{dr} [(r+1)a_2(r)] \Big|_{r=r_2} = \frac{d}{dr} \frac{(r+1)(r+4)(r+3)}{(r+3)(r+1)(r+2)r} \Big|_{r=-1} \\ &= \lim_{r \rightarrow -1} \left[\frac{1}{r+4} - \frac{1}{r+2} - \frac{1}{r} \right] \frac{(r+4)}{(r+2)r} \\ &= -1 + 3 - 3 \\ &= 1 \end{aligned}$$

ดังนั้น

$$\begin{aligned} y_2(x) &= -3y_1(x) \ln |x| + |x|^{-1} \left(1 - 2x - x^2 - \sum_{n=3}^{\infty} \frac{[1 - (n+1)H_{n-2}] x^n}{(n-2)!} \right) \\ &= -3y_1(x) \ln |x| + x^{-1} - 2 + x - \sum_{n=1}^{\infty} \frac{[1 - (n+3)H_n]}{n!} x^{n+1} \end{aligned}$$

ตัวอย่างที่ 4 จงแก้สมการ $(1-x^2)y'' + 2xy' + y = 0$ .....(23)

รอบจุดเอกฐานปกติ $x = 0$

วิธีทำ ให้ $y = \sum_{n=0}^{\infty} a_n x^{n+r}$ .....(24)

$$y' = \sum_{n=0}^{\infty} (n+r)a_n x^{n+r-1}$$

$$y'' = \sum_{n=0}^{\infty} (n+r)(n+r-1)a_n x^{n+r-2}$$

แทนในสมการ (23)

$$(1-x^2) \sum_{n=0}^{\infty} (n+r)(n+r-1)a_n x^{n+r-2} + 2x \sum_{n=0}^{\infty} (n+r)a_n x^{n+r-1} + \sum_{n=0}^{\infty} a_n x^{n+r} = 0$$

$$\sum_{n=0}^{\infty} (n+r)(n+r-1)a_n x^{n+r-2} - \sum_{n=0}^{\infty} (n+r)(n+r-1)a_n x^{n+r} + 2 \sum_{n=0}^{\infty} (n+r)a_n x^{n+r} + \sum_{n=0}^{\infty} a_n x^{n+r} = 0$$

$$\sum_{n=-2}^{\infty} (n+r+2)(n+r+1)a_{n+2} x^{n+r} - \sum_{n=0}^{\infty} (n+r)(n+r-1)a_n x^{n+r} + 2 \sum_{n=0}^{\infty} (n+r)a_n x^{n+r} + \sum_{n=0}^{\infty} a_n x^{n+r} = 0$$

$$r(r-1)a_0 x^{r-2} + (r+1)ra_1 x^{r-1} + \sum_{n=0}^{\infty} [(n+r+2)(n+r+1)a_{n+2} - (n+r)(n+r-1)a_n + 2(n+r)a_n + a_n] x^{n+r} = 0$$

เทียบ ส.ป.ส. ของ x^{r-2}

$$r(r-1)a_0 = 0 \quad ;$$

$$r = 0, 1 \quad ; \quad a_0 \neq 0$$

ซึ่ง $r_1 - r_2 = N = 1$

เทียบ ส.ป.ส. ของ x^{r-1}

$$(r+1)ra_1 = 0 \quad \dots\dots(25)$$

จากสมการ (25) ส.ป.ส. ของ a_1 เป็นศูนย์เมื่อ $r = 0$ และเนื่องจากไม่มีพจน์อื่นอีก จึงไม่สามารถกำหนด a_1 ได้ ในการนี้เราจะให้ a_0 และ a_1 เป็นค่าคงตัวตามใจชอบ และหา ส.ป.ส. ของตัวอื่นในรูปของ a_0 และ a_1

เทียบ ส.พ.ส. ของ x^{n+r}

$$(n+r+2)(n+r+1)a_{n+2} - (n+r)(n+r-1)a_n + 2(n+r)a_n + a_n = 0$$

หรือ

$$(n+r+2)(n+r+1)a_{n+2} - (n+r)(n+r-3)a_n + a_n = 0$$

$$(n+r+2)(n+r+1)a_{n+2} - [(n+r)(n+r-3) - 1]a_n = 0$$

$$a_{n+2} = \frac{(n+r)(n+r-3) - 1}{(n+r+2)(n+r+1)} a_n ; n = 0, 1, 2, \dots$$

แทน n ด้วย $n-2$ จะได้

$$a_n = \frac{(n+r-2)(n+r-5) - 1}{(n+r)(n+r-1)} a_{n-2} ; n = 2, 3, 4, \dots \quad \dots\dots(26)$$

แทนค่า $n = 2, 3, 4, \dots$

$$a_2 = \frac{r(r-3) - 1}{(r+2)(r+1)} a_0$$

$$a_3 = \frac{(r+1)(r-2) - 1}{(r+3)(r+2)} a_1$$

$$a_4 = \frac{(r+2)(r-1) - 1}{(r+4)(r+3)} a_2$$

$$a_5 = \frac{(r+3)r - 1}{(r+5)(r+4)} a_3$$

$$= \frac{[(r+2)(r-1)-1][r(r-3)-1]}{(r+1)(r+2)(r+3)(r+4)} a_0$$

$$= \frac{[r(r+3)-1][(r+1)(r-2)-1]}{(r+2)(r+3)(r+4)(r+5)} a_1$$

จากสมการ (24)

$$y = x^r [a_0 + a_2 x^2 + a_4 x^4 + \dots] + x^r [a_1 x + a_3 x^3 + a_5 x^5 + \dots]$$

$$= a_0 x^r [1 + \frac{r(r-3)-1}{(r+1)(r+2)} x^2 + \frac{\{(r+2)(r-1) - 1\} \{r(r-3) - 1\}}{(r+1)(r+2)(r+3)(r+4)} x^4 + \dots]$$

$$+ a_1 x^r [x + \frac{(r+1)(r-2)-1}{(r+2)(r+3)} x^3 + \frac{\{r(r+3)-1\} \{(r+1)(r-2)-1\}}{(r+2)(r+3)(r+4)(r+5)} x^5 + \dots] \quad \dots\dots(27)$$

แทนค่า $r = 0$ และเปลี่ยน a_0 เป็น c_1 และเปลี่ยน a_1 เป็น c_2 จะได้

$$y = c_1 \left(1 - \frac{1}{2} x^2 + \frac{1}{8} x^4 - \dots \right) + c_2 \left(x - \frac{1}{2} x^3 + \frac{1}{40} x^5 - \dots \right) \dots (28)$$

ซึ่งสมการ (28) ประกอบด้วยค่าคงตัวตามใจชอบ 2 ตัว จึงเป็นผลเฉลยทั่วไปที่ต้องการ

แต่ถ้าเราแทนค่า $r = 1$ แล้ว จากสมการ (25) $a_1 = 0$

ฉะนั้น จากสมการ (26) จะพบว่า $a_3 = a_5 = \dots = 0$

แทนค่า $r = 1$ ในสมการ (27) และใช้ผลที่ว่า $a_3 = a_5 = \dots = 0$

จะได้

$$y = a_0 x \left(1 - \frac{1}{2} x^2 + \frac{1}{40} x^4 + \frac{3}{560} x^6 - \dots \right)$$

ซึ่งก็คืออนุกรมที่สองของสมการ (28) นั่นเอง

ตัวอย่างที่ 5

จงหาผลเฉลยของสมการ

$$x^2 y'' + xy' + \left(x^2 - \frac{1}{4} \right) y = 0 \dots (29)$$

รอบจุดเอกฐานปกติที่ $x = 0$

วิธีทำ

ในทันที $P(x) = 1$ และ $Q(x) = x^2 - \frac{1}{4}$

ดังนั้น $p_0 = 1, p_1 = p_2 = 0$ และ $q_0 = -\frac{1}{4}, q_1 = 0, q_2 = 1$

จากสมการดัชนี

$$F(r) = r(r-1) + p_0 r + q_0 = 0$$

$$r(r-1) + r - \frac{1}{4} = 0$$

$$r^2 - \frac{1}{4} = 0$$

$$r_1 = \frac{1}{2}, r_2 = -\frac{1}{2}$$

ซึ่ง $r_1 - r_2 = N = 1$ เป็นจำนวนเต็มบวก

จากสูตรเวียนบังเกิด

$$\begin{aligned}
a_n(r) &= - \frac{\sum_{k=0}^{\infty} [(r+k)p_{n-k} + q_{n-k} a_k]}{F(r+n)}, \quad n \geq 1 \\
&= - \frac{[(r+n-1)p_1 + q_1 a_{n-1}] - [(r+n-2)p_2 + q_2 a_{n-2}]}{(r+n)^2 - \frac{1}{4}} \dots\dots(30) \\
&= - \frac{a_{n-2}}{(r+n)^2 - \frac{1}{4}}; \quad n \geq 2
\end{aligned}$$

แทนค่า $n = 2, 3, 4, \dots$

$$a_2(r) = \frac{-a_0}{(r+2)^2 - \frac{1}{4}}$$

$$a_3(r) = \frac{-a_1}{(r+3)^2 - \frac{1}{4}}$$

$$a_4(r) = \frac{-a_2}{(r+4)^2 - \frac{1}{4}}$$

$$a_5(r) = \frac{-a_3}{(r+5)^2 - \frac{1}{4}}$$

$$a_{2n}(r) = \frac{-a_{2n-2}}{(r+2n)^2 - \frac{1}{4}}$$

$$a_{2n+1}(r) = \frac{-a_{2n-1}}{(r+2n+1)^2 - \frac{1}{4}}$$

โดยการคูณกัน จะได้

$$a_{2n}(r) = \frac{(-1)^n a_0}{[(r+2)^2 - \frac{1}{4}][(r+4)^2 - \frac{1}{4}][(r+6)^2 - \frac{1}{4}]\dots[(r+2n)^2 - \frac{1}{4}]}, \quad r \geq 1$$

$$a_{2n+1}(r) = \frac{(-1)^n a_1}{[(r+3)^2 - \frac{1}{4}][(r+5)^2 - \frac{1}{4}][(r+7)^2 - \frac{1}{4}]\dots[(r+2n)^2 - \frac{1}{4}]}, \quad r \geq 1$$

สำหรับ $r = \frac{1}{2}$ เราจะพบว่า ส.ป.ส. ของ x^{r+1} เป็นศูนย์ นั่นคือ

$$a_1\left(\frac{1}{2}\right) = 0 \text{ ทำให้ } a_{2n+1}\left(\frac{1}{2}\right) = 0; \quad n \geq 1 \text{ ฉะนั้น}$$

$$y_1 = |x|^{1/2} \sum_{n=0}^{\infty} a_{2n}\left(\frac{1}{2}\right) x^{2n}$$

$$\begin{aligned} \text{โดย } a_{2n}\left(\frac{1}{2}\right) &= \frac{(-1)^n a_0}{\left[\left(\frac{1}{2}+2\right)^2 - \frac{1}{4}\right]\left[\left(\frac{1}{2}+4\right)^2 - \frac{1}{4}\right]\left[\left(\frac{1}{2}+6\right)^2 - \frac{1}{4}\right] \dots \left[\left(\frac{1}{2}+2n\right)^2 - \frac{1}{4}\right]} \\ &= \frac{(-1)^n a_0}{6 \cdot 20 \cdot 42 \dots (2n + 4n^2)} \\ &= \frac{(-1)^n a_0}{2 \cdot 3 \cdot 4 \cdot 5 \cdot 6 \cdot 7 \dots 2n(2n + 1)} \\ &= \frac{(-1)^n a_0}{(2n + 1)!} \quad ; \quad n \geq 1 \end{aligned} \quad \dots(31)$$

นั่นคือ

$$y_1 = |x|^{1/2} \sum_{n=0}^{\infty} \frac{(-1)^n x^{2n}}{(2n + 1)!} \quad \text{เมื่อ } a_0 = 1$$

หรือ

$$y_1 = |x|^{-1/2} \sum_{n=0}^{\infty} \frac{(-1)^n x^{2n+1}}{(2n + 1)!}$$

พิจารณา

$$\begin{aligned} a &= \lim_{r \rightarrow r_2} (r - r_2) a_N(r) \\ &= \lim_{r \rightarrow -1/2} \left(r + \frac{1}{2}\right) a_1(r) \\ &= 0 \end{aligned}$$

ดังนั้น

$$y_2 = |x|^{-1/2} \sum_{n=0}^{\infty} a_n(r_2) x^n$$

$$\text{โดย } a_n(r_2) = \frac{d}{dr} [(r - r_2) a_n(r)] \Big|_{r=r_2} \quad n = 1, 2, \dots$$

เนื่องจาก $a_n(r) = a_{2n}(r) + a_{2n+1}(r)$

ดังนั้น สำหรับ ส.ป.ส. ที่เป็นเลขคู่

$$\begin{aligned} a_2\left(-\frac{1}{2}\right) &= \frac{d}{dr} [(r - r_2) a_2(r)] \Big|_{r_2=-1/2} \\ &= \frac{d}{dr} \left[\frac{-(r + 1/2) a_0}{(r + 2)^2 - \frac{1}{4}} \right] \Big|_{r_2=-1/2} = \frac{-a_0}{2} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} a_4\left(-\frac{1}{2}\right) &= \frac{d}{dr} [(r - r_2) a_4(r)] \Big|_{r=-1/2} \\ &= \frac{d}{dr} \left[\frac{-(r + 1/2) a_2}{(r + 4)^2 - \frac{1}{4}} \right] \Big|_{r=-1/2} = -\frac{a_2}{3.4} \end{aligned}$$

$$a_{2n}\left(-\frac{1}{2}\right) = \frac{-a_{2n-2}}{(2n-1)2n}$$

โดยการคูณ จะได้

$$a_n\left(-\frac{1}{2}\right) = \frac{(-1)^n a_0}{2.3.4 \dots (2n-1)2n} = \frac{(-1)^n a_0}{(2n)!}, \quad n = 1, 2, \dots$$

และสำหรับ ส.ป.ส. ที่เป็นเลขคี่ จะได้

$$a_{2n+1}\left(-\frac{1}{2}\right) = \frac{(-1)^n a_1}{(2n+1)!}; \quad n = 1, 2, \dots$$

เพราะฉะนั้น

$$y_2 = |x|^{-1/2} \left[a_0 \sum_{n=0}^{\infty} \frac{(-1)^n x^{2n}}{(2n)!} + a_1 \sum_{n=0}^{\infty} \frac{(-1)^n x^{2n+1}}{(2n+1)!} \right]$$

ซึ่งอนุกรมในพจน์สุดท้าย ก็คือ y_1 นั่นเอง

ผลเฉลยทั่วไปคือ

$$y = c_1 y_1 + c_2 y_2$$

$$= c_1 x^{-1/2} \left[\sum_{n=0}^{\infty} \frac{(-1)^n x^{2n}}{(2n)!} \right] + c_2 x^{-1/2} \left[\sum_{n=0}^{\infty} \frac{(-1)^n x^{2n+1}}{(2n+1)!} \right]$$

$$= c_1 \frac{\cos x}{x^{1/2}} + c_2 \frac{\sin x}{x^{1/2}}$$

แบบฝึกหัดที่ 8.5

จงหาผลเฉลยทั่วไปของสมการต่อไปนี้ ในรูปอนุกรมกำลังรอบจุดกำเนิด

1. $x^2 y'' + x(1+x)y' + 4y = 0$

2. $x^2 y'' + x(x-1)y' + (1-x)y = 0$

3. $x(x-2)y'' + 2(x-1)y' - 2y = 0$

4. แก้สมการในข้อ 3. แต่รอบจุด $x = 2$

5. $xy'' + y = 0$

6. $x(1-x)y'' + 2(1-x)y' + 2y = 0$

7. $4x^2 y'' + 2x(2-x)y' - (1+3x)y = 0$

8. $x^2 y'' + xy' + (x^2 - 4)y = 0$

9. $x^2 y'' + 2x(x-2)y' + 2(2-3x)y = 0$

10. $xy'' - (3+x)y' + 2y = 0$

11. $x(1-x)y'' - 3y' + 2y = 0$

12. แก้สมการในข้อ 10. แต่รอบจุด $x = 1$

คำตอบ

$$1. \quad y_1 = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{x^{n+1}}{n!} = xe^x ; y_2 = y_1 \ln x - \sum_{n=1}^{\infty} \frac{H_n x^{n+1}}{n!}$$

$$2. \quad y_1 = x ; y_2 = y_1 \ln x + \sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^n x^{n+1}}{n \cdot n!}$$

$$3. \quad y_1 = 1 - x ; y_2 = y_1 \ln x + \frac{5}{2}x - \sum_{n=2}^{\infty} \frac{(n+1)x^n}{2^n n(n-1)}$$

$$4. \quad y_1 = 1+(x-2) ; y_2 = y_1 \ln(x-2) - \frac{5}{2}(x-2) - \sum_{n=2}^{\infty} \frac{(-1)^n (n+1)(x-2)^n}{2^n n(n-1)}$$

$$5. \quad y_1 = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^n x^n}{n!(n-1)!} ; y_2 = y_1 \ln x + 1 + x - \sum_{n=2}^{\infty} \frac{(-1)^n (H_n + H_{n-1}) x^n}{n!(n-1)!}$$

$$6. \quad y_1 = -2 + 2x ; y_2 = y_1 \ln x + x^{-1} + 1 - 5x + \sum_{n=3}^{\infty} \frac{2x^{n-1}}{(n-1)(n-2)}$$

$$7. \quad y_1 = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{x^{n-1/2}}{2^{n-1}(n-1)!} ; y_2 = y_1 \ln x + 2x^{-1/2} - \sum_{n=2}^{\infty} \frac{H_{n-1} x^{n-1/2}}{2^{n-1}(n-1)!}$$

$$8. \quad y_1 = x^{-2} \left(-\frac{1}{2^2 \cdot 4} x^4 + \frac{1}{2^3 \cdot 4 \cdot 6} x^6 - \frac{1}{2^3 \cdot 4^2 \cdot 6 \cdot 8} x^8 + \dots \right)$$

$$y_2 = y_1 \ln x^{-2} \left(1 + \frac{1}{2^2} x^2 + \frac{1}{2^2 \cdot 4} x^4 - \frac{11}{2^2 \cdot 4^2 \cdot 6^2} x^6 - \dots \right)$$

$$9. \quad y = a_0(x - 2x^2 + 2x^3) + a_3 \left[x^4 + \sum_{n=4}^{\infty} \frac{6(-2)^{n-3} x^{n+1}}{n!} \right]$$

$$10. \quad y = a_0 \left(1 + \frac{2}{3}x + \frac{1}{6}x^2 \right) + a_4 \sum_{n=4}^{\infty} \frac{24(n-3)x^n}{n!}$$

$$11. \quad y = a_0 \left(1 + \frac{2}{3}x + \frac{1}{3}x^2 \right) + a_4 \sum_{n=4}^{\infty} (n-3)x^n$$

$$12. \quad y = a_0 \left[(x-1)^{-2} + 4(x-1)^{-1} \right] + a_2 \left[1 + \frac{2}{3}(x-1) + \frac{1}{6}(x-1)^2 \right]$$